

Irodalomtörténeti kérdés:

A legrégebb magyar verselésnek kinél találjuk nyomát? Milyen mértékben van írva? Hány szótagú? (Bárczy Jenő.)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 november 27.

6. számban közölt fejtő kérdések megfejtése:

Mértani kérdés: Az egyik négyzet területe 29241 cm², a másiké 2809 cm². — **Számítási kérdés:** A elvégzi a munkát 20 nap alatt. B 30 nap alatt, C 60 nap alatt, a hárman együtt elvégzik a munkát 10 nap alatt. — **Történelmi kérdés:** Gróf Teleki László május 7-ike és 8-ika közötti éjszakán elkövetett öngyilkossága folytán. — **Képrejtvény:** Ötszáz bizony dalolva ment, lángsírba welszi bárd.

Helyesen fejtették meg: Wolf Tibor, Vojnich Guidó, Hanke Géza, Baron Andor, Furgyik Kálmán, Kalisch fivérek, Beyer Oszkár, ifj. Vállas Lajos, Wagner Imre, Jokay Miklós Mór, *Lusztig testvérek*, Kovács Lajos, Alszegehy Zsolt, Ungár Sándor, Szabó Gyula, Reményi József, szászvárosi «Arany János kör», Brunner Imre, Radó István, Körössi Gyula, Lefkovits Vilmos, a debreceni országos tanító árvalaházi nagy fiúk, a csáktornyai m. kir. áll. polg. fiúisk. «Zrinyi-önképzőkör»-e.

A kitzűzött könyvjutalmat (Baksay Sándor: Gyalog-ösvény) *Lusztig testvérek* budapesti előfizetőink (VII., Almásy-tér 17., II. 9.) nyerték meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

A rab madár. Gyöngy kísérlet. Az ilyen mégnem lehet közzétenni. Aki verset vagy bármit akar írni, annak előbb legyen mondanivalója. — **Scilla.** Hadd lássuk azokat a verseket, aztán megmondjuk a véleményünket. — **H. I.** (Budapest) 1. Nem tartjuk kívánatosnak. 2. Kérjen az illető iskola igazgatóságától értesítőt. 3. A délutáni órákban. — **Diák-sport.** Törekvéseiket helyeslem. Epp és erős legyen a magyar diák, de attól félek, hogy a másik túlzásba estek s az nem volna semmiesetre sem jó. A testet és lelket arányosan kell fejleszteni. Ezt ne tévesszék a szemek elől. — **Tudósító.** Csak küldje be, ha érdemleges, okvetlenül közölni fogjuk. — **Ikarus.** Úgy jart első verses kísérletével, mint híres névrokona. A papírkosár nevű tenger nyelte el — a verset. Irhat ezután is, ha kedve van ehhez, de a nyomdafestékre való vágakozás még korai. — **U. S.** (Budapest). Mindkettő a félév végéig tart. — **R. Gy.** (Budapest). Thaly Kálmán: Vitézi énekek, és Gyulai Pál: Vörösmarty életrajza című munkákban talál erre vonatkozó adatokat. — **R. L.** (Szent-Gothárd). 1. Ha véletlenül is került sekkbe, akkor is elveheti az ellenfele a királynét. 2. A sakk

elől nem menekülhet rosirozással 3. Az indulás egy vagy két figurával történhetik. — **E. L.** (Nyiregyháza). Ha egyetemi hallgató korában arra kötelezi magát, hogy a hadsereg kötelékében teljesít orvosi szolgálatot, akkor kap ösztöndíjat.

Helyesírási szabályok.

Úgy iskolai, mint magánhasználatra.

Az iskolai magyar helyesírás. Szabályok és szójegyzék Hoffmann M.-tól 40 fillér.

A magyar helyesírás szabályai, szójegyzékkel Balassa Józseftől. Az új iskolai helyesírás szerint. 40 fillér.

A magyar helyesírás. Az iskolai és az akadémiai helyesírás közötti eltérések. Feladatokkal és szójegyzékkel. Körösi Sándor-tól. 60 fillér.

Az iskolai magyar helyesírás táblázata Perényi A.-tól 40 fillér.

Az új magyar és német helyesírás szabályai különös tekintettel a kereskedelmi nyelvre. Magyar és német szójegyzékkel. Balassa József-től. 1 kor. 50 fillér.

A német helyesírás alapelvei helyesírási szabályai. Az egységes német helyesírás alapján Hauser R. S.-tól. 1 K.

Az egységes német helyesírás szabályok és szójegyzék. Kemény Ferenc-től. 50 fillér.

Az egységes német helyesírás táblázata Perényi Adolf-tól. 40 fillér.

Kaphatók: **Lampel R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és fia) részvénytársaságnál VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Ifjúsági irat ajándékok.

A burkus. Regény az ifjúság számára. Irta Gaal Mózes. Ara 2 K 50 f.

Az utolsó lantos. Regényes korrajz. Irta Gaal Mózes második kiadás. Ara 2 K 40 f., egészsvázson kötésben 3 K 50 f.

Vadászkalandok. A magyar ifjúságnak elbeszélés. Garády Viktor. 2. kiadás. 50 képpel. Ara kötve 3 K 40 f.

Hypatia. Történelmi regény az V. századból. Irta Kingsley. 2 kötetben. Az ifjúság számára átdolgozta Zsigány Árpád. Ara 3 K.

Kaphatók:

Lampel Róbert könyvkereskedése (Wodianer F. és fia) részvénytársaságnál Budapest, VI. Andrásy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		FELELŐS SZERKESZTŐ GAAL MÓZES.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám Kéziratokat nem adunk vissza.
Negyed évre ...	2 kor. 40 fill.		
Fél évre ...	4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	
Egész évre ...	9 kor. 60 fill.	M megjelenik minden vasárnap.	

COPPERFIELD DÁVID
ÉLETE ÉS VISZONTAGSÁGAI.

Irta Dickens Károly.
Az ifjúság számára átdolgozta Mikes Lajos.

XIII.

Murdstone úr nénjének az volt az első hivatalos teendője, hogy mikor a gyászünnep napja elmúlt, Peggotty-nak jövő elsejére fölmondott. Az én jövőmre vonatkozólag senki egy szót sem szólt, egy lépést sem tett. Egy izben összeszedtem minden bátorságomat, s megkérdeztem Murdstone kisasszonytól, mikor megyek vissza az iskolába? Szárazon azt felelte, hogy valószínűleg egyáltalában nem megyek vissza többé. De egyebet nem mondott.

Egy változás azonban történt a helyzetemben. Az a kényszer, amelynek eddig rabja voltam, teljesen megszűnt. Nem kívánták többé, hogy ott öljön az unalom a nappaliban, nem tiltottak el többé Peggotty társaságától és soha sem kerestettek, ha nem láttak; soha sem kérdezősködtek utánam.

— Drágám, — szólt egy este Peggotty, mikor a konyha tűzhelye mellett melengettem a kezemet, — nem találók megfelelő helyet itt Blunderstoneban, s azt hiszem, kénytelen leszek visszamenni Yarmouthba, és ott élni. Két hétig a bátyámnál maradok, s azt gondoltam, hogy mivel itt úgy sincs szükség most magácskára, talán eleresztik majd velem.

Rendkívül megörültem ennek a tervnek, de csakhamar megzavarta örömemet az a kétely, vajjon Murdstone kisasszony beleegyezik-e a tervbe. Azonban Murdstone kisasszony, akit Peggotty nagymerészen még aznap este meg-

kérdezett, nagy csodálkozásomra rövidesen megadta a beleegyezését.

Mire kelt a hónap, Peggotty meg én útra-készen álltunk.

Barkis úr bejött a házba Peggotty ládáiért. Azt hiszem, életében először került beljebb a házba a kertajtón, s mikor vállára emelve a legnagyobb ládát, kifelé ment, olyan pillantást vetett rám, amelynek mintha valami jelentősége lett volna.

Peggotty természetesen nagyon szomorúan vált meg attól a helytől, amely oly sok esztendőn át otthona volt, s ahol életének két erős szenvedélye — az édes anyámmal és a hozzám való ragaszkodása — kifejlődött. Kisétált kora hajnalban még egyszer a temetőbe is; azután elhelyezkedett a szekéren, és zsebkezdőjét a szeme elé tartva ült a helyén.

Peggotty úr és Ham vártak már ránk a régi helyen. Nagyon szívesen fogadtak engem meg Peggottyt, és melegen kezét szorítottak Barkis úrral. Mindegyikük fogta Peggotty egy-egy ládáját, és már valamennyien indulófélben voltunk, mikor Barkis úr intett a mutatójával, hogy kövessem egy kapu alá.

— Amondó vagyok, — dörmögött Barkis úr, — hogy jól nyélbe ütötte.

Fölnéztem rá, s miközben azon voltam, hogy mentől okosabb arcot vágjak, így feleltem:

— Ó!

— Minden rendben van, — szólt Barkis, megszorongatva a kezemet. — Számíthat rám. Maga hozta rendbe. Minden rendben van.

Barkis úr, aki nagyon világosan akarta magát kifejezni, oly rejtélyes volt, hogy akár egy óra hosszágig ott állhattam volna az arcára bámulva, s bizonyára nem lettem volna okosabb, mintha

egy megállt óra mutató lapját bámúlom; csak-hogy Peggotty szólított, s mialatt együtt haladtunk, megkérdezte tőlem, mit mondott Barkis; s én megmondtam neki, hogy azt mondta, minden rendben van.

— Egészen rávall a szemtelenségre, — szólt Peggotty, — de hát nem bánom! Davy, drágám, mit szólna hozzá, ha az jutna eszembe, hogy férjhez menjek?

— Mit? Azt hiszem, akkor is éppen úgy szeretnél engem, Peggotty, mint most. Úgy-e? — feleltem rövid gondolkodás után.

Az utcán járó-kelők nagy csodálkozására, a jó lélek kénytelen volt erre nyomban megállni, s változhatatlan szeretetének nyomós erősítgetése közben átölelt.

— Mondja csak, mit szólna hozzá, drágám? — kérdezte újra, mikor tovább haladtunk.

— Ha feleségül mennél — Barkis úrhoz, Peggotty?

— Hozzá, — szólt Peggotty.

— Azt gondolnám, hogy nagyon jól tennéd. Mert akkor, tudod, Peggotty, mindig volna lovad és kocsid, és meglátogathatnál, és nem kerülne pénzedbe, és bizonyosan el is jönnél.

— Milyen okos az istenadta! — kiáltott Peggotty. — Mennyit törtem a fejemet az egész múlt hónapban! De még egyszer meggondolom a dolgot, megbeszélem a bátyámmal is, és addig maradjon a mi titkunk, Davy, a magáé meg az enyém. Barkis egyszerű, derék ember, s ha igyekszem teljesíteni mellette a kötelességemet, azt hiszem, bennem volna a hiba, ha nem volna jó dolgom, — szólt Peggotty.

E beszélgetés közben megláttuk messziről Peggotty úr bárkaházát. Szakasztott a régi volt, kivéve, hogy az én szememben egy kissé tán öszetöpörödött. És Gummidgené ott várt ránk az ajtóban, mintha azóta mindig ott állt volna. Belül is a régi volt minden, le egészen a kék korsóba dugott tengeri hinárig a hálószobámban.

De a kis Emmi nem láttam sehol. Megkérdeztem hát Peggotty úrtól, hol van.

— Az iskolában, úrfi, — szólt Peggotty úr. — Itthon lesz egy rövid félóra múlva. Mindnyájan érezzük, hogy hiányzik, Isten látja lelkem!

Az egész hely épp oly gyönyörű volt, mint hajdanában, s még sem tette rám a régi hatást. Mintha kissé csalódtam volna benne. Talán azért volt ez, mert a kis Emmi nem volt otthon. Tudtam, merre fog jönni, és nemsokára ott lődörögtem az úton, hogy találkozom vele.

Csakhamar föltűnt távolról egy alak, s mindjárt megismertem a kis Emmi, aki termetre csöpp teremtés volt még mindig, bár meg is nőtt. De mikor közelebb ért, és láttam, hogy kék szeme még kékebb, gödrös arca még ragyogóbb, s egész lénye csinosabb és vidámabb lett, furcsa érzés vett rajtam erőt, amely arra készítetett, hogy úgy tegyek, mintha nem ismerném, s úgy menjek el mellette, mintha a távolba bámúlnék valamire.

A kis Emmi egy csöppet sem törődött velem. Nagyon jól látott, de ahelyett, hogy megfordult és utánam kiáltott volna, nevetve elszaladt. Így aztán kénytelen voltam utána szaladni, de oly gyorsan szaladt, hogy csaknem a ház elé értünk, mire utolértem.

— Ó, te vagy az, csakugyan te?! — szólt a kis Emma.

— Ejnye, hát tudad, ki vagyok, Emmi? — kérdeztem.

— Hát te nem tudad, ki vagyok? — szólt Emmi. Meg akartam csókolni, de eltakarta piros ajkát a kezével, s azt mondta, hogy nem kis baba már, azután még jobban nevetve beszaladt a házba.

Úgy látszott, öröme telt abban, hogy ingerkedjék velem, s ez olyan változás volt benne, amelyen nagyon csodálkoztam. A tea az asztalon volt, s kiesi ládánk ott állt a régi helyén, de Emmi ahelyett, hogy mellém ült volna, fogta magát, s odahúzódott Gummidgené mellé, s mikor Peggotty úr megkérdezte tőle, miért teszi, megrázta a fejét, úgyhogy a haja az arcába hullt, és egészen eltakarta, s nem szólt semmit, csak nevetett.

— Igazi kis macska! — szólt Peggotty úr, megsimogatva őt nagy kezével.

A kis Emmi mindnyájan kényeztették, leginkább maga Peggotty úr, akit rá tudott venni bármire, ha odament hozzá, s arcát hizelegve odadörzsölte durva barkójához. De olyan édes volt, olyan aranyos, és annyi bájjal értett a huncutkodáshoz, hogy jobban lebilincsel, mint valaha.

— Hát a barátja mit csinál, úrfi? — kérdezte Peggotty úr.

— Steerforth? — kérdeztem.

— Az, az! — kiáltott Peggotty úr, Hamhez fordulva. — Sehogy se jutott eszünkbe a neve. Hogy mint van a barátja, úrfi?

— Ép erőben, egészséghen volt, mikor elváltam tőle, Peggotty úr.

— Az oszt a barát! — szólt Peggotty úr, ki-nyújtva a pipáját.

— Nagyon szép fiú, úgy-e? — szóltam, mialatt a lelkem egészen belemelegedett a dicséretbe.

— Szép! — kiáltott Peggotty úr. — Oszt olyan merész, meg egyenes lelkű!

— Az ám, — szóltam elragadtatva, — és bámulatosan okos!

— Ez oszt a barát! — dörmögött Peggotty úr, komolyan bölintva a fejével.

— Játszva megtanul mindent, — folytat-

— Emmi is úgy van vele, mint én, — szólt Peggotty, — ő is szeretné látni.

Emmi egészen megzavarodott, mikor észrevette, hogy mindnyájan rá figyelünk, és lehorasztván fejét, fülig pirúlt. Egyszerre csak kapta magát, és elszaladt, s nem is került elő, csak a lefekvés ideje körül.

Lefeküdtem régi kis ágyamba, a hajó hátulján, s a szél nyögve szágúldott végig a lapályon, úgy, mint régente. De most akaratlanul azt képzeltem, hogy azokat siratja jajszava, akik elmúlának. Emlékszem, hogy mikor elhalófélben

GUMMIDGENÉ NEM AKARTA A CIPŐT A KOCSI UTÁN DOBNI.

tam, — csak ránéz a leckére, és már tudja. Olyan szónok, hogy meg tud győzni akárkit; és hogy tud énekelni! Aztán olyan nagylelkű, finom, derék pajtás, hogy alig lehet érdeme szerint dicsérni.

Pergett a nyelvem, s alig győztem Steerforthot magasztalni, mikor egyszerre csak rávetődött a tekintetem a kis Emmi arcára, aki előre hajolva az asztal fölé, mélyszéges figyelemmel hallgatta szavaimat. Léleketét visszafojtotta, kék szemei úgy csillogtak, mint a drágakő, s az arca kipirosodott. Oly szokatlanul komoly volt, és olyan csinos, hogy bámúlatomban elhallgattam; és ugyanekkor mindannyiunknak a figyelme rátelődött, mert amint elakadtam, nevettek és ránéztek.

volt fülemben a szél- és habzúgás, egy rövid záradékot szőttem imáimba, s azért esengtem, hogy felnövekedve feleségül vehessem a kis Emmi, s így aludtam el szerelmesen.

A napok szépecskén teltek most is, úgy mint régen, csakhogy a kis Emmivel csak nagy ritkán kóboroltunk együtt a parton. Tanúlni meg varrnivalója volt neki, s a nap nagy részében oda is volt. De éreztem, hogy a régi kiszállásoknak vége lett volna akkor is, ha más a dolgok állapota. A kis Emmi sokkal nagylányosabb volt már, mint sejtettem volt. Nem is egy esztendő alatt messze elmaradtam mögötte.

Megérkezésünk után, a legelső este, beállított a bárkaházba Barkis úr is, rettentő felszegen, néhány zsebkendőbe kötött narancsal. Mivel e

holmijára semmiféle célzást sem tett, azt hittük, véletlenül ott felejtette, mikor eltávozott. De Ham, aki utána szaladt, azzal a fölvilágosítással tért vissza, hogy Barkis úr a narancsokat Peggotty-nak szánta. Ez esemény után minden este beállított pontosan, ugyanabban az órában, s mindannyiszor egy kis csomaggal, amelyet rendesen letett az ajtó mögé, s vonzalma jeléül szó nélkül ott hagyott Peggotty számára.

Végül, mikor látogatásom ideje már-már a végére járt, tudatták velünk, hogy Peggotty és Barkis úr egy napra együtt kirándulnak, s a kis Emmi meg én velök megyünk. Még reggeliztünk a kitűzött napon, mikor föltűnt a távolban Barkis úr, könnyű kétkerekű kocsin igyekezve szíve választottja felé.

Peggotty, mint rendesen, csinos, egyszerű gyászruhájában volt, de Barkis úron új kék-kabát pompázott fényes gombokkal, világos nadrág és sárga mellény.

Fent ültünk már a kocsin mind a négyen, mikor észrevettem, hogy Peggotty úr egy ócska cipőt szorongat, amelyet utánunk kellett hajítani, hogy szerencsével járjunk.* Gummidgenének kínálgatta evégből, de az sehogya sem akarta elvállalni, és azt erősítette, hogy az ő keze nem szerencsés. De mikor Peggotty rákiáltott a kocsiból, hogy neki kell hajítani, nagy ellenkező mégis csak megtette.

Elindultunk ünnepi kirándulásunkra, s az első dolgunk az volt, hogy megálltunk egy templom előtt, ahol Barkis úr egy korláthoz kötötte a lovát, s azután Peggottyval együtt bement a templomba, engem a kis Emmivel egyedül hagyva a kocsin. Megragadtam az alkalmat, s karomat Emmi dereka köré fonva, azt indítványoztam, hogy mivel most már úgys nem sokára el kell mennem, állapodjunk meg abban, hogy ma egész nap nagyon fogjuk szeretni egymást, és nagyon boldogok leszünk. A kis Emmi nagyot nevetett rajtam, s azt felelte az indítványomra: — «Kis csacsi!» De megengedte, hogy megcsókoljam, s ez elfeledtette velem azt a fájdalmat, amelyet a nem éppen megtisztelő cím miatt éreztem.

Barkis és Peggotty jó ideig bent maradtak a templomban, de végre kijöttek, s azután neki indultunk a vidéknek. Kocsikázás közben egyszerre csak hozzám fordult Barkis úr, s nagyot pislantva így szólt:

* Angol népszokás esküvő alkalmával.

— Peggotty Klárából *Barkisné* lett! — s azután oly harsogó kacajra fakadt, hogy meg-rázkódott belé a koci.

Szóval megesküdték, s azért mentek a templomba, nem másért. Peggotty kívánta, hogy csendben történjék meg az esküvő.

Egy kis koresmába hajtattunk, beljebb az országútról, ahol vártak már bennünket, s ahol nagyszerűen megebédeltünk, és pompásan eltöltöttük az egész napot.

Amint besötétedett, megint kocsira ültünk, és kényelmesen haza kocogtunk. A régi bárkabáz előtt Barkis úr és a felesége jóéjszakát kívántak, és jókedvűen tovább hajtattak otthonukba. Akkor éreztem először, hogy Peggottyt elvesztettem. Sajgó szívvel feküdtem volna le minden födél alatt, azon az egyen kívül, amely a kis Emmi feje fölé borult oltalmazón Peggotty úr és Ham épp oly jól tudták, mint én magam, hogy min járt az eszem, s készen álltak, hogy a vacsorával és vendéglátó arcukkal elűzzék gondolataimat. A kis Emmi fogta magát, s leült mellém a ládára, akkor egyetlenegyszer egész látogatásom alatt; s mondhatom, hogy csodálatos volt az egész csodálatos napnak a befejezése is.

(Folytatása következik.)

BARÁTOMHOZ.

Habár a sors így elvetett, barátom,
Azért panaszra okod semmi nincs,
Vigasztalást talál, kinek keblében
A költészet van, ez a drága kincs.
S a te kebledben ott él a költészet,
A költészetnek drága kincsei;
Akit e kincessel végzete megáldott:
Mi könnyen tudhat az felejtteni!

Te feledtél . . . De nem a jó barátot,
Mert azt feledni könnyen nem lehet:
A végzet útját, mely sorsodba vágott,
Másutt nyitván meg ember-szíveket . . .
Te ott is, itt is embere a szívnek,
Mi könnyen szerzesz új barátokat!
A szív szavára — embert hódít ember —
Nyájas derű, a szív szava fakad.

Kétségbe téged a távol ne ejtsen:
Dalodat ott is, mint itt, zengjed el,
Meglásd, a szíved önmön bánatából,
Ocsudva, ott is mily gyönyörre lel.
Aki a kincseknek, költészet kincsének
Az ég kegyéből birtokában van,
Az a világnak minden gazdagságát:
Vigaszát, üdvét hordja boldogan . . .

Taksonyi József.

AZ ÉLET FORRÁSA.

Irta Valentényi György.

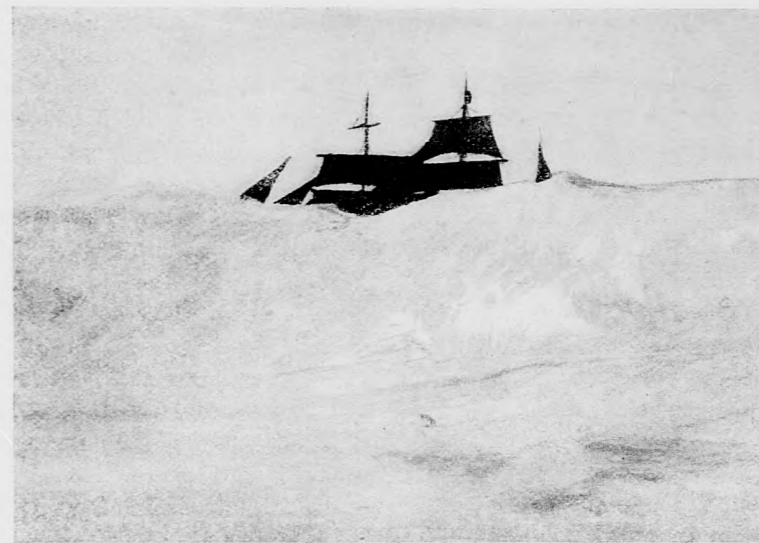
A vegyészek állítják, hogy az embernek nyugvó állapotában naponta 210, mérsékelt mozgásában 338, erős mozgásában 388 és nehéz munkájában 406 gm. szénsavat kell magához vennie eledeleiben, hogy életét fenntarthassa.

Más tudósok ellentétben vannak a vegyészekkel és ezek egy ételmi cikkeknek sem tulajdonítanak valami abszolút értéket s azt mondják, hogy ugyanazon ételmi cikk, mely az egyik szervezetre nézve értékes, a másira értéktelen, sőt káros is lehet. Vannak ugyanis emberek, akik

Hogy mennyi eledelre van egy embernek szüksége, csak általában határozható meg, mert ez függ egyrészt az ételmi cikk tápláló értékétől, az ember korától s állapotától, másrészt pedig az eledel készítése módjától. A felnőtt ember vesz magához naponta átlag 120 gm. fehérnyét, 50 gm. zsírt, 500 gm. cukrot és keményítőt, 25 gm. sót és 2500 gm. vizet. Nehéz munkánál többet.

Iskolásoknak szükségük van naponta 80 gm. fehérnyére, 35 gm. zsírra, 250 gm. cukorra és keményítőre.

Pontos eredményhez jutunk, ha az eledel mennyiségét a test súlyához viszonyítjuk; eszerint

BORCHGREVINK HAJÓJA HÓBA TEMETVE.

csak aludt (savanyú) tejjel, teával és kávéval, továbbá kenyérral és krumplival élnek, anélkül, hogy húseledelhez nyúlnának is, mégis nagy erőt képesek kifejteni. S ha húseledelhez volnának kényszerítve, testi szervezetük kárt szenvedne. Ismét vannak olyanok, akik pl. kávéval nem tudnak inni. Hasonló eseteket tapasztalunk az állatoknál is. Így pl. a házi nyúl meg-eszi a «belladonát» is, anélkül, hogy káros befolyással volna testi szervezetére, holott más állat elpusztulna tőle.

De a kor is befolyással van az eledelekre. Így pl. a csecsemő legjobb tápláléka az anyatej, később már a tehéntej sem elég neki. Az ember korával tehát változik az eledel iránt való izis, amint azt az emberi szervezet fokont-való fejlődése kívánja.

a felnőtt embernek annyi eledelre van szüksége, mely testi súlya $\frac{1}{20}$ — $\frac{1}{16}$ -ának felel meg, a gyermeknek pedig annyira, mely súlyának $\frac{1}{8}$ -val ér föl.

Azonban belső életünket szabályozhatjuk is. Ugyanis minden testi fáradalom, pl. erős mozgás, gyorsabban emésztí az anyagot, gyorsítja a lélegzést s élénkebb keringésbe hozza a vért, miáltal a meleg tetemesen növekedik; de hogy a testnek ne ártson, gyorsul egyszersmind a bőr kipárolgása is s kiválasztja a fölösleges meleget. Kevés mozgásnál, különösen alvás közben esőndesebben lélegzünk s kevesebb meleget is fejlesztünk. Azért nagy hidegben kevésbé fázunk, ha dolgozunk, vagy járunk, mintha a kevésbé befűtött szobában ülnénk. S alvás közben is azért takarózkodunk, hogy a meleget megtarthas-

suk. Útközben pedig nagy hideg éjszakában csak addig védhetjük magunkat a megfagyás ellen, ameddig az álmotól tartózkodhatunk.

Minél több meleget veszítünk tehát, minél többet mozgunk s gyorsabban lélegzünk és minél több oxigént vezetünk testünkbe a vérkeringés által, annál több korbont tartalmazó eledelre van szükségünk. Nyáron fogy, télen meg növekszik az étvágyunk, mert nyáron kevesebb életmeleget veszítünk, mint télen. Azért él a déli táj lakosa nagyobbára gyümölcsessel, amely csak 12% korbont tartalmaz, ellenben a hideg táj lakói inkább csak szalonnával és hájjal élnek, amelyek 60—80% korbont tartalmaznak. Másrészt a meleg ruha is kevesebbit az étvágyat.

A meztelen indiánus, vagy a legszigorúbb hidegben vadászó eszkimó félborjút, vagy néhány kg. hajat és halzsirt is megesszik. A forró égőv egy állata sem eszik annyit, mint a Jeges-tenger medvéje. A természet tehát kívánja, hogy az eledel mennyiségét a lélegzetvétel száma s a meleg vesztesége szerint mérjük. S ha a hideg éjszak tevékeny lakosának nem szabad több és a meleg dél henye lakójának kevesebb hidrogént és korbont eledelében élveznie, mint amennyit kilehel, különben egészsége kárt szenved, úgy nekünk is, változó égalj lakosainak, nyáron kevesebbet, télen pedig többet kellene ennünk. S arról már maga a természet is gondoskodott, hogy éhségünk szerint együnk s ha jóllakunk, az ételtől megundorodjunk; mindazonáltal szeretünk enni s eszünk mértéken felül is, úgy, hogy bátran állíthatjuk, miszerint kevesebb ember pusztul el éhség által, mint mértéktelen evés következtében.

Azért a gazdag, aki gyomrát különféle fűszeres eledelkkel ingerli, több mértéktelenségből eredő betegségeknek van alávetve, mint a szegény, aki különös alkalmakkor elfelejtkezik magáról s kelleténél többet eszik, de tevékenyebb testi életénél fogva a mértéktelenül élvezett eledelt gyorsított lélegzéssel könnyebben választja ki. Aki jól él és sokat ül, mozgásra vágyik. A tudós íróasztalánál gyöngén lélegzik, mert nagyobb szellemi tevékenységet fejt ki. Azért kell sétálnia, dombokat másznia s hideg időben vadásznia, hogy mikor szelleme megnyugszik, lélegzése gyorsuljon s eledelét könnyebben megemészthesse. A fáradt munkás irigyli a sétálót, lustálkodónak nevezvén őt, mert nem sejtí, hogy aki sokat ül, annak épp úgy szüksége van a

mozgásra, mint a sokat mozgó munkásnak a nyugalomra. Aki sokat ül, annak nem kell erővesztését bő táplálékkal pótolnia, hanem annál kevesebbet kell ennie, minél többet dolgozik szellemileg.

Az eledel, különösen pedig szeszes italok élvezete után hideg vízre szomjazunk, mert a belső meleg hűsítőt kíván. Ezzel azonban a lélegzés gyorsul és a hidrogén és korbón fölöslegét távolítja el.

A hideg fürdő, valamint a hideg levegőn való mozgás szintén étvágyat csinál, mert a melegvesztés folytonos pótlásra szorúl. Hasonlóképpen hat az elmének minden erősebb tevékenysége is, úgyszintén az öröm, fájdalom, harag, gyötrelem és borzalom, mert a vér az erekben vagy megszorúl, vagy gyorsabban kering.

A beszéd, ének, láрма szintén nagyobbítja az étvágyat, mert ilyenkor élénkebben lélegzünk. Innen van, hogy társaságban többet eszünk, mint egyedül. S minthogy alvás közben nyugodtabban lélegzünk, ennél fogva semmi sem ártalmasabb, mint mértéktelenség a vacsoránál.

Belső tüzünk, életünk ezen forrása tehát hatalmunkban van. Tetszésünk szerint növelhetjük vagy lassíthatjuk a lélegzést a tápláléknak nagyobb vagy kisebb mértékben való élvezete által, mely pótléka az elégett, megemésztett testrészeknek. Ha nem táplálkozunk, fogy a hajúnk, izmaink meggyöngülnek, agyvelőnk megritkúl s tüzünk kialszik, mert olajunk elfogyott, testünk elvesztette lélegzési tevékenységét. Folytonos tűz ég tehát bennünk, az eleség mennyisége azonban nem véd meg a végleges elégéstől; a legnagyobb erő is tönkremegy, ha emésztő szervei a bevett eledelt tápláló anyaggá nem képesek változtatni.

S mi rosszul is oltalmazuk ezen testi tüzünket, különben nem volnánk oly sok gyomor-bajnak alávetve s ezzel rosszul oltalmazuk egyszersmind lelki tüzünket is, mert csak egészséges testben rejlik egészséges lélek.

A rendetlen táplálás rossz hatással van az idegekre és az agyra, sötét gondolatokat és elégedetlenségeket szül. A sűrű vér nem kering rendesen s megbénítja lelkünk akarátát.

S ezért nem is marad büntetlenül, aki testi tüzét rosszul oltalmazza: lelki rabszolgaság és korai halál lesz osztályrésze.

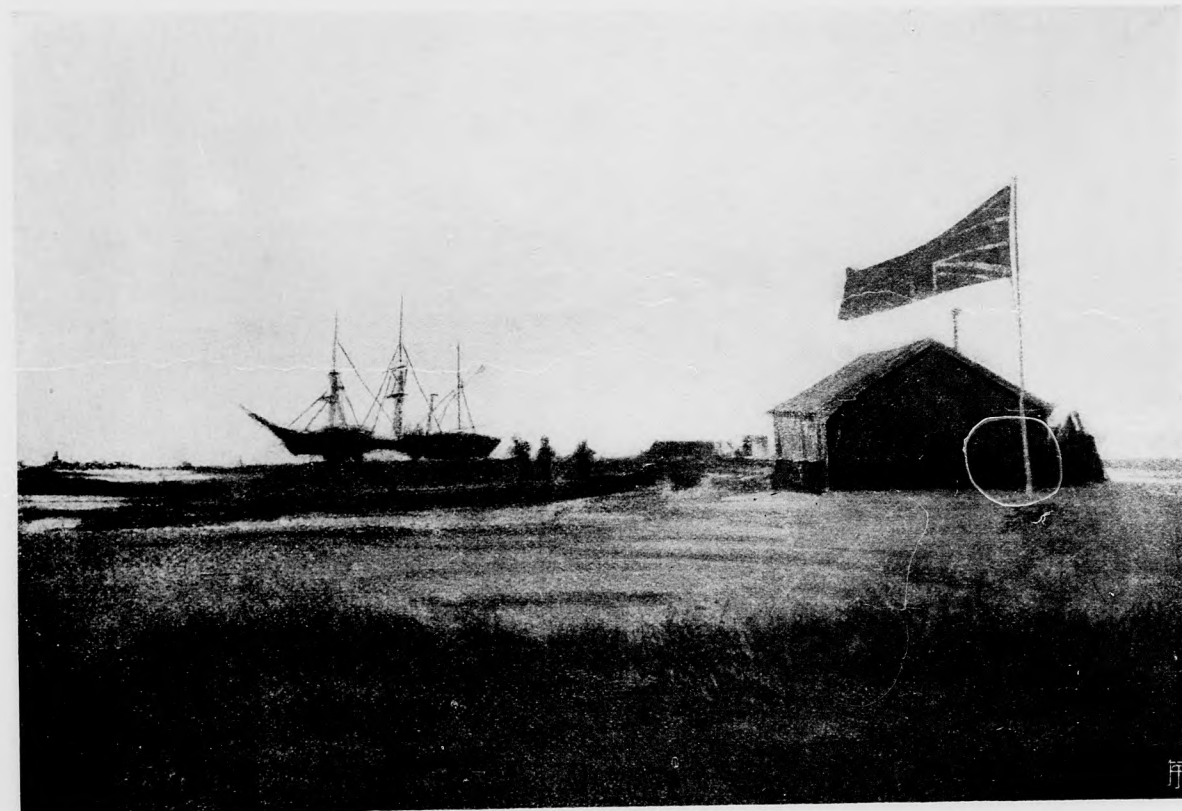
(Vége.)

Borchgrevink délsarki expedíciója.

Képekkel.

A déli sarkvidéket Ross óta (1841), ki mint első vállalkozott e veszedelmes útra, nem igen kutatták át a felfedezők. 64 évvel később a svéd *Borchgrevink Carsten* indult el e merész útra, a jégsivatagok beláthatatlan hazájába. 1895 táján egy norvég halással sikerült neki a jeget áttörnie s a déli sarkvidéket csakugyan el is érte

1900-ban a merész kutató 800 angol mértöldnyit haladt előre ismeretlen földrészekben, eljutott a jéggel borított *Erebus* és *Terror* vulkánokhoz s végül elért a csodálatos és óriási tömegű jégtorlaszokhoz, melyekről eddig azt tartották, hogy áthághatatlanok. Borchgrevink két lapp kíséreléssel feljutott a jégtorlaszokra s kutyák és szánkák segítségével elérték a 70° 50'-nyi szélességet. A föld déli sarkának olyan részén voltak, melyre még ember nem tette lábát.

AZ ELSŐ HÁZ A DÉLI SARKON. HÁTTÉRBE AZ EXPEDÍCIÓ HAJÓJA.

Cap-Adare-nél. Ő a föld kerékiségének legelső embere, ki a hatodik világrészbe, Antarkliába betette lábát.

1898-ban *Sir George Newnes* angol milliomas segélyével nagy expedíciót szervezett. Angol lobogó alatt indultak ugyan, de a résztvevők majdnem mind norvégok voltak. A hajó is Norvégiában készült s ott is szerelték fel. Borchgrevink 1899-ben sok veszedelem közepette áttörte a jeget és átkutatta a déli sark vidékét. *Cap-Adere* mellett sátrat épített s itt telelt ki tiz emberével az antarktiaai szárazföldön, míg hajója azalatt visszatért Ausztráliába.

Borchgrevink minden idegen segítség nélkül kíséreléssel szerencsésen haza is érkezett. Írásait most bocsájtja közre s a füzetekben megjelenő német műnek ugyancsak van keletje.

Az érdekesítő útleírásból mi is kiragadtunk néhány részletet s az eredeti képeket is bemutatjuk egyúttal olvasóinknak. A fejezet címe: *«Hajónk elhagy. Tíz ember egy új világban.»* S most hadd beszéljen a merész felfedező:

Hajónk március havának második napján hagyott el bennünket. Viszontlátjuk-e még? Épségben ér-e Ausztráliába? S ha értünk jó, kirija-e pancélja a jég óriási nyomását. S ha

ezen is túl esett, vajjon minket életben talál-e? Ilyen vegyes érzelmekkel tekintettünk a távozó hajó után, mely lassankint eltűnt az északi láthatár tájékán.

Elhagyatottságunkat, teljes elszigetelődésünket csak most láttuk át igazán.

De nem volt sok időnk a képzelődésre, mert az antarktiai tél arra kényszerített bennünket, hogy sátrainkat felépítsük. A két kis faházikó öt négyzetméternyi területű volt, magassága pedig $2\frac{1}{2}$ méter.

MEGFIGYELŐ HÁZIKÓ.

Amint a házikók elkészültek, az északit lakóházul jelölém ki, a délit pedig raktárnak. Négy méternyi távolságban voltak egymástól.

A szél mindjárt bemutatta erejét s mi minden óvóintézkedést megtettünk, hogy kellemetlen meglepetésben ne legyen részünk. Négy nagy horgonyt a sátrak mellett beástunk a földbe s a tetőt — sodrony segítségével — a horgonyokhoz erősítettük s ilyen módon kötöttük sátrainkat a talajhoz.

De hogy a szél délkeleti irányát még jobban gyengítsük, nagy ferde tetőt állítottunk fel a sátrak keleti oldalán, mely a sátrak közötti közt is eltakarta. Ugyanílyen tetőt állítottunk fel a sátorközök nyugati oldalán is. Ez a tető nem-

csak a szél elől védett meg bennünket, hanem egyúttal kitűnő raktárunk is volt a szén, szán, szki és egyéb eszközök számára.

Szerencse, hogy ilyen előrelátók voltunk! Egyikünk sem fog az első téli viharról elfelejteni. A sátrak rezegtek s a horgonyokat szinte rázták a feszülő sodronyok. Azt hittük, hogy végünk van. Az első hózivatarok hamarosan eltakarták az ajtót; kiváltképen a nyugati oldalt borítá be a hó, míg a keleti inkább szabad volt.

Mihelyt elkészültünk sátrainkkal, hozzáfogtunk megfigyelő-kunyhóink építéséhez. Legfontosabb feladatunk az volt, hogy megfigyelő-állomásunk közelében semminemű fém ne legyen, mely a delejtüre esetleg befolyást gyakorolhatna. A kunyhó nem felelt meg ugyan a jelenkor minden igényének, de elég ügyesen volt berendezve arra a célra, hogy *Bernachi* és *Colbeck* elvégezhessek benne tudományos munkájukat. De a sziklák delejesek voltak s ez a körülmény, valamint a gyakori viharok sokszor felbeszakították őket munkálkodásukban. De mikor a kedvező pillanat kínálkozott, akkor ugyancsak kihasználták a jó alkalmat s nem egy érdekes adattal gazdagították a természettudományt.

A meteorológiai eszközöket kilenc hónapon át reggeli 9 órától este 9-ig kétórás időközökben vizsgálták meg s észleleteiket pontosan feljegyezték, sőt június, július, augusztus havában még éjjel is folytatták kétóránkénti megfigyeléseiket.

Sátrunk a körülményekhez képest elég kellemes volt. A baloldali falon kis ablak volt, melyet heves szél alkalmával fával fedtünk be. A padlason helyeztük el könyvtárunkat, gyógyszerreinket s egyéb kisebb holminkat.

A bal sarokban volt a négy kereken mozgó takaréktűzhely, melynek kéménye a tetőn át a szabadba vezette a füstöt. A fűtés elég nagy bajjal járt; mikor nem esett a hó, akkor felső testünk nem fázott, de lábunk bizony érezte a hideget. De annál jobb dolgunk volt havazás idején; ilyenkor ugyanis a szél sátrunkba nem fújhatott be a lábnyi vastag hó miatt. Fűtőanyagunk fa, szén vagy szalonna volt. A fában nem igen bővelkedtünk s csak alágújtásra használtuk. A szalonnát a sok tengeri fókától kaptuk, melyeket a partokon találtunk.

Később a fókák húsát is ettük, mely nem igen ízlett, míg a borjú- és marhahúsból is telt.

BIHARI SÁNDOR: A nagyreményűek.

A Könyves Kétneműiúdség jogait fenntartva.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Eddig tart Borchgrevink érdekes elbeszélése. Mai számunkban több érdekes képet mutatunk be Borchgrevink expedíciójáról, melyeket éppen most megjelent művéből veszünk át.

HÉTKÖZNAPOK.

Derék fiú volna ez a Gyuri, csak jobban szeretné a könyveket; de hát ő irtózik tőlük. Azt tartja, hogy még úgy átszűjjazva csak megjárja egy esomó vastag könyv, — jókat lehet vele ütni a pajtások hátára, hanem felnyitva mint ezer apró ellenség merednek rá a lenyomatott betűk, amelyeknek értelmét meg kellene tanulnia.

Igen, csak azt mondhatjuk, *meg kellene*, mert igazában soha meg nem cselekszi és ezért minden héten legalább kétszer bemarad zárva ebéd idejére osztályában s jó anyja már tudja hol vesztegel, mikor nem érkezik haza a tálalás idejére.

A napokban sem tudott felelni történelemből, pedig már ismétlés volt az egyiptomiakról; de aki először meg nem tanulja a leckét, annak nincs mit ismételnie, gondolta Gyurka és hagyta nyugodtan betéve a könyvet, nem is álmodva, hogy a tanár úr majd éppen őt fogja szólítani. Ötvenhárom tanuló közül miért éppen őt? Lehetne más, vannak elegenden, akik tanulnak s tudnának felelni; miért kérdeznak olyat, aki nem tud felelni?

Már ebből az okoskodásból is látszik, hogy Gyuri nem volt valami nagyon eszes fiú és sehogyan sem termett a tudományos pályára.

Hát Gyuri ma sem tudta a leckét. Bezárták. Unatkozott nagyon, nem tudta mivel ölje az időt, olvasni, tanulni nem volt kedve, előszedte hát a krétát és először is telefirkálta és tele rajzolta a fekete táblát előtte legismertebb szavakkal és legkedveltebb alakokkal. Különösen a nagy fülek rajzolásában volt mester. Hiába, kinek mi az izlése, azzal foglalkozik. Mikor már a táblán nem maradt tenyéryi fekete folt sem, leszedegette a falról a szemléltető képeket s azoknak kemény hátát firkálgatta tele ceruzával. Sajnos, kevés volt a tiszta, mert már előbb más rossz tanuló is gyakorolta rajta ezt a dicséretes munkát. No, lássa csak meg egyszer az igazgató úr, lesz nemulass! De hátha nem látja meg? Gyuri mindig az remélte és azt hitte, ami az ő mal-mára hajtotta a vizet.

— Hohó, hát ez mi? Erre az van nyomtatva: Labyrinth, meg Egyiptom! No csakhogy a ke-

zembe kerültél, hiszen úgy gondolom, miattad vagyok én ma lecsukva, valami Egyiptom forma szót kérdezett tőlem a tanár úr, hát ez lesz az! Várj csak, várj!

Fogta a szép fali képet és dolgozott a hátán erősen, tele firkálta mindenfelével, ahogy csak tőle telt. Azután a rajzolt felén kezdett dolgozni, bemázolta a falakat, romokat. Lehajolva, görnyedezve végezte rombolását, egészen belefáradt és nagy sóhajtván emelte fel a fejét.

Gyuri egész idő alatt azt hitte, hogy az iskola-teremben van, az osztályában és most látja, hogy tévedett. Lám, egy szép nagy udvar közepén ült, gyönyörű faragású márvány padon. Az udvart oszlopcsarnokok zárták körül, aranyozott ajtónyílásokkal.

Gyuri nagyon éhes volt; gondolta majd bemegy valamelyik ajtón s ki tudja, nem talál-e odabent terített asztalt?

Felugrott a márvány padról és csörtetett egyenesen a szemben levő ajtónak. Alig ért a küszöbre, egy nagyon komoly figura állta útját, mintha az is kőből faragott ember lett volna.

— Megállj, ide nem szabad bemenni!

— Miért ne volna?

A komoly alak csak eltaszító mozdulatot tett.

— Hát mondd meg, kinek a háza ez?

— Az esztendő háza. Itt a folyosón körül sétálhatsz és megnézheted mi van az ajtók fölé írva.

Nem kevesebb, mint háromszázhatvanhat remek ajtó sorakozott harminc és harmincegyes csoportokban, csak február hónapra esett kevesebb, amint illik. Az ajtókra, hol fekete, hol piros betűkkel volt felírva a napok neve.

Gyurinak a fejében világság támadt.

Abá! itt laktok hát ti gyönyörűséges hétköznapok, a szegény gyermekek gyötrelmei?

Mindjárt megkeresem a mai napot s beszéllek veled.

Kereste, kereste és végre ráakadt az április 25. számú ajtóra. Nyitva volt.

— Úgy látom, nincs itthon, megkérdezem azt a portásféle embert, hol jár a mai nap?

Oda loholt hozzá.

— Kérem szépen, nem mondaná meg, hol van a mai nap?

— Az már hajnalban kijött a szobájából, felült a nap szekérére s ott jár az égen, éppen áthaladtak a delelőn. Késő este lesz, mire hazatér.

— Így jönnek ki sorba, mindnyájan?

— Így ám, — felelt az esztendő kapujának

portása, azután befordult a fülkébe, talán ebédelni akart.

Gyurinak sem kellett több. Már előbb észrevette, hogy minden aranyos ajtón van kívül retesz; ment hát nagy óvatosan, nesztelenül és a fekete felírású ajtókon előre tolta a reteszt, a piros betűseket hagyta nyitva.

— De jó, ha a hétköznapok nem tudnak kijönni és csak vasárnapból és ünnepnapból fog állni az esztendő!

bogó mögé rejtette a tönkretett fali képet, tudta, hogy csak a nyári vakációban lesz nagy takarítás, addig nem kerül onnan napvilágra.

A dörömbölés mindig erősebb lett és kívülről ismerős hang kiállította:

— Ki van odabenn?

Gyuri félre húzta a reteszt és szemben állott Morgó bácsival az iskolaszolgával, aki seprűkkel felfegyverkezve állt az ajtó előtt.

— Mit keres itt az úrfi? Miért nem ment haza?

ANTARKTIAI JÉGHEGYEK.

Julius és augusztus hónapoknak megkegyelmezett, ott a fekete betűs napoknak az ajtaját nem zárta el. Szünetben a hétköznapok is nagyon kedvesek, — gondolta.

Gyuri igazán fárasztó munkát végzett. Mire végére ért, fáradtan dőlt le a lépcsőre. De nem sokáig pihenhetett. Iszonyú dörömbölés hallatszott. Felriadt rá, s mindjárt azt gondolta: No, bizonyosan észrevették a hétköznapok, hogy be vannak zárva s ők dörömbölnek.

— Jó lesz odább állni, mert jön az a csodálatos hosszú portás és még eldönget.

Gyuri feltápáskodott és rohant az ajtónak.

Igen, az osztályajtót is bereteszelte belülről, hogy rajta ne érzék a firkáláson. Hirtelen a do-

— Ne beszéljen, hisz tudja, hogy a tanár úr bezárt!

— Dehogyan zárta be, nyitva volt kívülről az ajtó, az úrfi zárkózott be és tartóztatott engem a dolgomban. Söpörnöm kell az osztályt, különben holnapig sem leszek kész vele.

— Holnapig? Mi lesz holnap?

— Hétköznap, iskola nap, — dörömgött Morgó bácsi.

— Nem lehet a! — kiállította Gyuri, gondolván, hogy ő bezárta jól a hétköznapokat s így csak a Vasárnap ülhet fel a Nap szekérére.

Vette kalapját s vígan futott hazafelé, ahol már leszedték akkorára az asztalt és nem terítették újra az ő számára. S. Hentaller Elma.

A CIRKUSZ-KIRÁLY.

Írta Krúdy Gyula.

Csakhamar elfelejtette azonban az ezredet, a vitorlást, meg a puszkaporos hordókat. A cirkusz-társaság a könnyű esónakon úszva a szabad tengeren olyan lármát csapott, hogy a reggelijök után horgászó sirályok ijedt vijjogással emelkedtek fel a levegőbe. Mindenki egyszerre beszélt, lármázott, nevetett. Mintha hosszú fogságból szabadultak volna ki, teli szívvel élvezték az édes szabadság első perceit. Burberry úr valami dalra gyűjtött, amelynek ő maga sem tudta a szövegét. Bömbölő hangon fújta a dalt, amelyhez Gusztáv úr segédkezett neki. Még az egykedvű orosz óriás, Goromboj Iván is vidáman nézegetett körül. L'Estourbillon kisasszony levevete széles kalapját feje föl és a szallagokat ujjára csavarva forgatta a nagy kalapot. Viktor tótágast állva a lába fejére tett sapkával integetett búcsút annak a zord sziklafalnak, amely mögött az Annunciata volt.

A két matróz szótlanul húzta az evezőt, a távolban pedig feltűnedezték Durazzó városa.

Az bizony csöppet sem különbözött azoktól a városoktól, amelyeket eddig a parton láttak. De mindegy lett volna, ha egy pusztaszigetet találnak azon a helyen, ahol a térkép szerint Durazzónak kellett volna lennie; annak is nagyon megörültek volna.

— Nézzétek, milyen kedves kis házikók! — kiáltotta Burberry úr, a városra mutatva, amely éppen úgy lapult meg a hegyoldalon, mintha félt volna előbbre jönni. Pedig hát nem látszóttak ott semmiféle kedves házikók: cseppet se kedvesebbek, mint a castelnúvói romok. Piszkos, rongyos háztetők, feketére barnult tornyok látszóttak csupán. A várost kőfal kerítette, amely valamikor magas lehetett, de most csak a nyomai látszóttak.

Kászoni Miklós tudott valamit a történelemből (mégse hiába járt tehát a debreceni nagy kollégiumba!), hogy a durazzói hercegek valamikor a leghatalmasabb urak voltak Olaszországban. Akárhányszor pörbe szállottak a királlyal és háborúkat viseltek, mintha ők maguk is királyok lettek volna.

— Valahol tán a kastélyukat is megtaláljuk, — vélte Viktor.

— Azt már bajosan. Nagy Lajos magyar király járt erre a hadaival. Azoknak a patakoknak a vizéből itatta meg lovát, amelyek a hegyekből a tengerbe ömlenek. Endre öcsét megölette Johanna, nápolyi királyleány és a gyilkosságban Durazzói Károly volt a segítője. A hatalmas magyar király megboszulandó öcsét, hadaival magyar király megboszulandó öcsét, hadaival eljött ide és a durazzói hercegek kastélyát porig lerombolta. Így fűződik a magyar hadi dicsőség sok helyhez Olaszországban.

Viktor csodálkozva hallgatta Miklóst.

— Mégse lehetett te olyan nagyon rossz tanuló, pajtás, — mormogta.

— Én nem tudok semmit, de Janesi öcsémet hallanád! Annak a kisujjában több van, mint nekem az egész koponyámban.

Így szólt Miklós és elgondolkozott. A gondolatai Durazzó alól szálltak, szálltak vele nagyon messzire. Egy kis faluba a Tisza mellé, ahol ebben a percben tán éppen óra beszélgetnek.

Arra tért magához, hogy a dereglye orra a parthoz ütődött és a művész-társaság vígan kiugrált a homokos partra. Kirakták a butyrokat, aztán a két esónakos legény eltaszította a járművet a parttól és se szó, se beszéd, elevezett vissza a tengerre. A cirkusz-társaság ott állott egy nagy híd előtt, amely moesáros talajon keresztül a városba vezetett. Ott álltak a nagy idegenben, ahol azelőtt még álmaikban sem jártak.

Elszontyolódva néztek egymásra. Egyszerre elmúlt a jókedvük, vidámságuk.

— Csak legalább a nagy panorámás-kocsik megvolnának, ahol lakni lehetne, — sóhajtott fel keservesen Burberry Caesar. — De még az is elveszett.

— Az a legkevésbé, — dörmögte Gusztáv úr. — Kocsit még lehet talán venni ebben az elátkozott tartományban is, mert semmi jót sem nézek ki ezekből a vad sziklás hegyekből, csak az a kérdés, hogy akad-e itt majd publikum, amely kíváncsi lesz Burberry cirkuszára?

Az igazgató pazar kézmozdulatot tett:

— Az bizonyos, Gusztáv úr. Még ha vad emberek közé kerülnénk, ott is lehetne publikumot verbuválni a Burberry-cirkuszba. Nagy híre van annak...

Erre a kérkedő beszédre Gusztáv úr csak a fejét húzta be a vállai közé.

Ott álltak a nagy hídnál és nem mertek se előre, se hátra mozdulni.

A hídon mindenféle kikötői népség járt-kelt keresztül. Láttak ott mindenféle embert a rongyos cigánytól a finom öltözötű görögig. Hanem egyben egyforma volt valamennyi: a rongyosságban, piszkosságban. Nők, férfiak vegyesen.

Egy matróz-sapkás, cigarettázó ember jött feléjük. A cigaretta-csutkát úgy fogta az ajka között, hogy az minden pillanatban elégethette bajuszát, száját, de azért még sem igazította meg azt. Azért talán, mert az igazításhoz ki kellett volna venni a kezét feltűnően mély nadrágzsebéből.

A matróz-sapkás figyelmesen végig nézte a társaságot, aztán valami idegen nyelven szólt hozzájuk, amit egyikük sem értett.

A matróz vállat vont és rálépett a hídra. Egy-két lépést tett előre, aztán hirtelen visszafordult és mereven ránézett Burberry úrra.

— Ön nem Böresök János? — kérdezte hirtelen magyarul.

Burberry úr úgy megijedt, hogy hirtelen szólni sem tudott.

— Nem... azaz, hogy igen...

A matróz kinyújtotta széles tenyerét:

— No hát én meg Csajkó Pali vagyok, Rimaszombatból. Ott állott a házunk a Böresök uram kertje végében. De sokat elnaspángolt, ha megédzsmáltuk az almafákat a Viktorral...

Akkorára már Viktor is odalépett a matróz mellé, de még Mary-Mary asszony is elsikoltotta magát:

— Pali fiam, mit csinál az édes anyád?!

— Nini, Lizi néni, nini Viktor! — kiabálta a matróz és tátva maradt a szája a csodálkozástól. — Hogy kerülnek ide, ahol még a madár se jár?

— Azt majd elmondjuk később, — felelt Burberry uram, visszanyerve hidegvérét, — most az

— Azt pedig nem hiszem. Mert nekem ez a mesterségem. Teherhordó matróz vagyok én itt a durazzói kikötőben.

Mikor ezt mondta, kicsordult a könnye. De meglehet, hogy attól, hogy a cigaretta csutak éppen a szájáig égett akkorára.

Keresztül haladtak a hídon, közben száz meg száz kérdést intézve egymáshoz. Csajkó minduntalan az édes anyja felől tudakozódott. Mit csinál szegény? Búsul-e nagyon az elveszett fia miatt? Burberry úrnak pedig az furta az oldalát, hogy találnak-e majd itt valami rendes, becsületes vendégfogadót.

A hidat elhagyták és csakhamar elérték Durazzó első utcáját.

A Könyves Kálmán inteztet jogosítóanyával.

PÁLLYA CZELESZTIN: Csári hód!

a legelső dolgod, hogy vezess bennünket, Pali öcsém, valami rendes, jóra való vendéglőbe, ahol jó paprikás szalonnát lehet kapni, meg hozzá jó karcos bort. Három hete egyben se jár már az eszem, mint jó vékonykás debreceni szalonnán.

Csajkó Pali megvakarta a fejét a tarkója alatt.

— Azt bizony magam is szeretnék enni már. Ötödfél éve, hogy minden búcsúszó nélkül elszöktem onnan hazulról, mert megbuktam az iskolában. Hej, azóta százszor, meg ezerszer sirtam ott, ahol senki sem látott. De hát most már mindegy. Csak menjünk át először a hídon.

Felkapott két nagy butyrot a vállára. Hiába erőlködött Viktor meg Miklós, hogy ők azt jobban elbírák ketten. Csajkó Pál csak a fejét rázta:

Bizony azt az utcát sehol máshol utcának nem nevezték volna, mint egyedül Durazzóban: mindenütt másutt szük, piszkos, sikátor, kutya-szorító lett volna a neve. Itt már látszott a közelgése Keletnek, annak a piszkos, renyhe, romantikus és festői Keletnek, ahol az emberek két-félék: vagy nagyon szegények, vagy nagyon gazdagok.

Az utca oly sűrűn tele látszott lenni emberekkel, mintha Durazzó valamennyi ezerkétszáz lakosa abban az egy utcában csoportosult volna Burberry Caesar fogadtatására. Talán, ha nem lett volna mindenki olyan mélyen lehangolva, el lehetett volna hitetni a hiú férfival, hogy az utca kövezeten heverésző árúsok és semmittevők, a boltok küszöbén üldögélő zsidók és örmények, a nagy lármával beszélgető cigányok, cineárok, mind az ő tiszteletére jöttek ki.

Egy piszkos emeletes ház elé értek, amelynek sötét udvara, amelybe a tárva-nyitva levő kapun be lehetett látni, semmi jót nem jósolt. A kapu felett kopott aranyozású betűk hirdették, hogy a vendégfogadó tulajdonosa Motij Efrájim és fogadját Európához címezte.

— Ez volna az egyetlen fogadó Durazzóban, — szólta Csajkó Pál, lerakván a nehéz terheket. — De nem vagyok abban bizonyos, hogy debreceni szalonna kapható-e benne.

— Hé, Motij! Gyer elő, te vérszopó pióca! — kiáltotta harsány hangon.

Az udvarfenékről egy alacsony termetű, taplósapkás, fekete emberke bújt elő és szurokszerű szemével jól megnézte a jövevényeket.

— Ez az embervakares volna az Európa fogadósa, — szólta a matróz mély megvetéssel. — Különbösen uszolás örmény, aki a hajóslegényeknek még a sapkájukat is elszokta szedni.

Motij mintha értette volna a matróz szavait, meglegedetten dörzsölte a kezét. De az is meglehet, hogy csak a szutykot dörzsölte le a tenyeréről.

— Isten hozott benneteket, derék utazók, — mondta töredezett német nyelven. — Ha becsületes szándékkal vagytok, szállást és ételmezt kaphattok fogadómban, amely a legkényelmesebb az egész Balkán-félszigeten. Kik vagytok és honnan jöttök?

A cirkusz-igazgató kidüllesztette a mellét:

— Én Burberry Césár vagyok, itt pedig társulatomban. Művészi körúton vagyunk.

Az örmény nem valami nagy örömet mutatott a bemutatkozásra. A taplósapka alatt megvakarta a fejét:

— Tehát komédiások vagytok, báránykám. Az nagy baj, mert így előre kell lefizetni a kvártélypénzt. Előre, lelkecském, különben Motij mester siket lesz minden beszédetekre.

Burberry a kabátjára ütött, ahol a bugyellárisa volt. (Tele volt az még a Szimics ezredestől kapott kártérítéssel.)

— Fizetni! — kiáltotta hetykén.

Az örmény erre a szóra roppant alázatos lett, mosolyogva közeledett:

— Hát lássuk csak, mit is akartok ti tulajdonképpen Durazzóban? Holnap éppen vásár lesz és sok idegen megfordul akkor utcáinkon, tereinken. Ha komédiát akartok mutatni, jobb időben nem is jöhettek.

— Nem olyan sürgős, — dörögte Burberry és legyintett kezével. (A teli bugyelláris dagasztotta mellét és önérzetét.)

Gusztáv úr oldalba döfte a könyökével igazgatóját:

— De bizony jó lesz, ha a mesterség után nézünk, kedves komám. A pénz elfogy, aztán mehetünk koldulni.

— Nono, — dűnyögött Burberry úr, — nem kell olyan sötétnek látni a dolgokat, Gusztáv.

Az örménynek három szobája volt a földszinten. Azokat engedte át a társaságnak. A nők az

egyik szobában helyezkedtek el, a másikban a férfiak. A harmadik ajtajára, ahová a butyrokat berakták, Viktor azonnal kiszögezte a cédulát: «Igazgatói iroda». Leo, a hosszúszerű fehér kutya, lefeküdt a küszöbre, a tarka angora maeska elnyújtzkodott egy puha batyú tetején, Burberry pedig Gusztáv és Csajkó Pál társaságában beült a fogadó ivójába, megbeszélendő a legközelebbi teendőket.

A Rimaszombatból elszakadt fiú már hatodik esztendeje matrózkodott Durazzóban: ismert ott minden követ. Miközben sötét vörös bort idogáltak agyag-korsókból, Csajkó Pál elmondta, hogy a vásár ideje nagy jelentőségű Durazzóban. A hegyekből lejönnek a pásztorok, juhászok és hönök alatt hoznak egy-egy kecskét, gödölyét, amit a kereskedőknél árúra cserélnek be. De még az albán törzsfőnökök is eljönnek a vásárra és gögös, büszke lépésekkel ögyelegnek a sátorok között, míg megtetszik nekik egy-egy fegyverdarab, vagy szerszám.

Kászoni Miklós, aki Viktorral egy sarokban ülve hallgatta a tanácskozást, közbeszólt:

— Igen ám, de nekünk minden felszerelésünk elveszett. Egy árva trapéz nincs a raktárunkban. Legfeljebb a ruhák maradtak meg.

Burberry úr bőkezűen legyintett.

— Pénzen mindent lehet kapni. Én sem örököltém az apámtól vagy a nagybátyámtól a cirkuszomat. Apránként szereztem meg minden darabot, pedig akkor szegény voltam, mint a templom egere. Most pedig nem megyünk egy-két forintért a szomszédba.

Motij, az örmény, aki a söntésben foglalkozott, erre előlépett. Habár a társalgás magyar nyelven folyt, az élesesű örmény körülbelül kitalálta, hogy miről folyik a szó. Bizonyára nem kerülte el figyelmét az sem, hogy a cirkusz-társaság minden felszerelés nélkül helyezkedett el fogadjában. (Folyt. köv.)

KÉPEINKHEZ.

A most megnyílt téli tárlatnak két szép képét mutatjuk be olvasóinknak.

Az életképek terén ismert művésznünk, *Bihari Sándor* régi kedvenc témájához: a cigány-muzsikuskhoz tér vissza s képében: a *Nagyreményűek*-ben egy falusi koca-bandát mutat be, melyet éppen egy idősebb cigány vezet be a zeneművészet titkaiba. Cigány rajkói egytől-egyig mesterien megfestett alakok.

Pállya Czeleszín szintén megmarad kedves tárgya mellett s két egymás után haladó ökrös szekérben ad biznyságot arról, hogy milyen éles megfigyelője az állatok életének. A kép címe: *Csári hó!* az első szekérre vonatkozik, melynek gazdája hangos kiáltással ösztönzi gyorsabb haladásra ökreit. A háttér igazán magyaros tájrészletébe igen jól illeszkedik be a kitűnő állattanulmány.

AZ ISKOLA VILÁGÁBÓL.

Önképzőkori tudósítások. A *Löcsei Arany János-önképzőkör* november 5-én tartotta harmadik rendes gyűlését. Szavaltatok: Smitt Gyula V. o. t. Petőfi: «Három fiú», Venglarcsék V. o. t. Petőfi: «A rab», Blas Mór VII. o. t. Arany: «Hamis tanú» és Kraxner F. VIII. o. t. Arany: «Szondi két apródja» című költeményét adta elő. Még Sacherer F. VI. o. t. Gabányi «Kakasülön» című monológját adta elő élénk derűtség között. — *A budapesti ág. hitv. ev. főgimnázium* «Arany János-önképzőkör»-e november 14-én tartotta második rendes ülését. Törs Tibor VI. o. t. szavaltata után Darvai Dénes VIII. o. t. olvasta fel dolgozatát: «Pope «Fürtrablás»-ának és Csokonai «Dorottya»-jának összehasonlítása», amit Renk Ernő VIII. o. t. bíralt. — *A lévai k. r. főgimnázium* november 13-án Bajza József emlékére gyűlést rendezett. Az emlékbeszédet Neumann Aladár VIII. o. t. tartotta. Ezután Verbó Károly VII. o. t. szavalt az «Ébresztő»-t. Majd Frommer Imre VI. o. t. szavalt el az «Apotheozis»-t. Végül Heiman Ferenc és Retkes Ferenc VII. o. tanuló szavaltak. — *A karcagi ev. ref. gimnázium* «Petőfi-kör»-e november 13-án tartott gyűlést. Toronykőy B. VI. o. t., Raab N. VI. o. t., Zelovics K. VI. o. t. és Varga Gy. V. o. t. bíráltak. Német Gyula IV. o. t. szabad előadást tartott.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Mikes fordításairól. Mikes Kelemenről, II. Rákóczi Ferenc hú kísérijéről mindannyian tudjuk, hogy mindig gondoskodott az *idő jól eltöltésének módjáról*. Üres óráiban előveszi már-már rozsdásodó pennáját s ír kedves nényének Törökország állapotjáról, fura szokásokról s mindarról, ami érdeklődését megfogadja. Ha megúnja a levélírást, akkor előveszi *Gomeznének* francia nyelven írott munkáját s azt magyarosítja «*Mulatságos napok*» címen.

E szép irodalmi munkásságán kívül meg kell még emlékeznünk vallásos és erkölcsstani műveiről is, melyek ugyan nem eredeti szellemi termékek, de stílusuk által is megérdemlik figyelmünket. Ismernünk kell ezeket is, hogy Mikes Kelemen irodalmi képe a maga teljességében jelenjék meg előttünk.

Mikes fordításairól — melyekről eddig igen keveset tudunk — *Dézi Lajos dr.*, a kitűnő irodalomtörténeti író írt egy igen alapos és megdönthetetlen adatokban bővelkedő értekezést. A munka eredetileg az «Irodalomtörténeti Közlemények»-ben jelent meg s most mint a «Magyar Irodalomtörténeti Értekezések» önálló füzeté (3. sz.) is napvilágot látott. A szép tanulmányt röviden összefoglalva, alábbiakban ismertetjük:

Mikes egyetlenegy fordított művénél sem írja meg az eredeti mű szerzőjének a nevét, hanem megelégszik annak a kijelentésével, hogy «idegen nyelvből fordította magyarra».

«*Az izraeliták szokásáról*» és «*A keresztényeknek szokásáról*» című művekről Szilasi Móric már régebben kiderítette, hogy azok szerzője *Claude Fleury*, de azt a vélekedését, hogy «*Az idő jól eltöltésének módgya*» is ugyanettől a francia írótól való megcáfolja Dézi.

«*Az idő jól eltöltésének módgya*» erkölcsi irányú mű, mely párbeszédese formában van írva. A munka

hat részre oszlik; egy-egy rész egy napi beszélgetésre való. Az egész mű hangja élénken emlékeztet Faludi «Nemes asszony»-ára s szinte azt lehetne hinni, hogy ő is Dorell angol munkáját használta forrásául. De a kutatások nem igazolták ezt a feltevést. Az eredeti mű szerzője *de Courtin Antal* (1622—1687) francia politikus. Nem szabad azt gondolnunk, hogy Mikes szolgai módon fordított; miképpen a «*Mulatságos napok*»-ban is megváltoztatta a nevelét, úgy itt sem ragaszkodott az eredeti szöveg szereplő személyeinek neveihez; az elbeszélést itt-ott megrövidíti s egész új befejezést is ír.

«*A keresztnek királyi útja*» eredetiben latin munka, melynek címe: «*Regia via crucis*», szerzője *Haeften Benedek*. Mikes, mint tudjuk, nem tudott jól latinul; iskolába nem járhatott, hisz korán Rákóczi mellé szegődött, hogy azután haláláig soha el ne hagyja többé.

A latin munkát nem használhatta Mikes. Franciául már korán megtanult a «*Törökországi Levelek*» írója, hisz Franciaországban is járt s így a francia fordítást használta fel Mikes; ezt különben ő is említi műve előszavában.

A munka keltéről Dézi nem nyilatkozik; mi azt hisszük, hogy a «*A keresztnek királyi útja*»-t Mikes már 1745 előtt írta. Ebben a feltevésünkben az vezet bennünket, hogy a «*Mulatságos napok*»-ban (1745) említett Hilária és Honoria «*A keresztnek királyi útja*»-ból valók. Ezeket a neveket Mikes nem vette Gomezné munkáiból, ott ezekről nincsen szó, hanem Haeften Benedek művéből, melyet tehát már 1745 előtt kellett ismernie. 1760 március havában megemlíti ugyan Mikes mostoha öccséhez intézett levelében, hogy a kereszttről írt egy könyvet, melyet el is küldt meg neki, de az 1760. évet nem szabad a mű szerzési évének tekintenünk; valószínűleg akkor másolta le s simított egyet-mást rajta.

A «*Keresztényi gondolatok*» forrását Dézi a budapesti egyetemi könyvtárban találta meg, egy latin munkában (*Cogitationes Christianae*). Mikes ezt is bizonyára franciából s nem latinból fordította. Az eredeti szerzője *Vernage István Ferenc*.

Dézi érdekes adatai a nemzetietlen kor nem éppen nagy irodalmát ugyancsak becses adatokkal gazdagították.

Ugyancsak e vállalatban jelent meg Császár Elemér tanulmánya «*A deákiskola*»-ról.

FEJTÖRŐ.

Algebrai kérdés:

Valamelyik derékszögű paralelogramma, hossza 7 m.-rel nagyobb mint a szélessége és területe 494 m.²; mekkorák a paralelogramma oldalai?

(*Nord Frigyes.*)

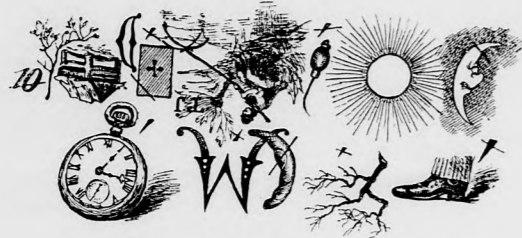
Történelmi kérdés:

Ki volt az utolsó nyugatrómai császár? Mikor bukott el a nyugatrómai császárság? (*Nord Frigyes.*)

Irodalomtörténeti kérdés:

Honnan vette Arany János «*Tetemre híras*» című balladájának forrását? Hagyományból való-e az, vagy nem? (*Bárzy Jenő.*)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 december 4.

7. számban közölt fejtőre kérdések megfejtése:

Számrejtvény:

4	15	23	35	9
15	9	35	4	23
23	35	4	9	15
35	23	9	15	4
9	4	15	23	35

Történelmi kérdés: Narva mellett, 1700 november 21-én. — Irodalomtörténeti kérdés: Teleki László gr. Kegyelez. Kézainál fordul elő először Valentinianus császár neve a magyar irodalomban. — Képrejtvény: Eljen a barátság!

Helyesen fejtették meg: Kempfner Gyula, Kormos Zoltán, Spitzer Lajos, Hollós Kornél, Ungár Sándor, Havas Péter, Fodor János, Bella Gábor, Beyer Oszkár, Binder Elemér, ifj. Várady Miklós, Grosz Ágoston, Hidvéghi Pál, «szászvárosi Arany János-kör», Kuzma Albert, Eckerdt Elek, Brummer Imre, Vojnich Guidó, Wagner Imre, Ungár Endre, Rosemberszky Ödön, Lázár Lajos, Thier Győző, Szabó Gyula, Reményi József, Lefkovits Vilmos, Nord Frigyes, Kósa Miklós, Holbesz Aladár, Milutinovits Corinna, csáktornyai m. kir. áll. polg. isk. «Zrinyi-önképzőkör»-e.

A kítűzött könyvjutalmat (Gaal Mózes: Kegyelemkenyér) a szászvárosi «Arany János kör» nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

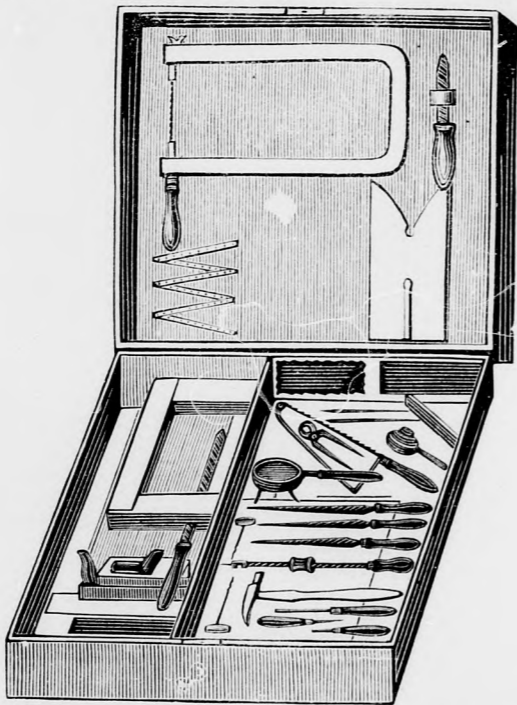
V. D. (Budapest). Lapunkban csak olyan közleményeknek adunk helyet, amelyek a mi olvasóink értelméhez szólnak. Az ön értekezése nehezen emészthető meg, csak a szaktudósokat érdekli, az ifjúságot nem. Ha közelebb tud hozzánk férközni, örömmel fogadjuk. — Jó tanács. Igen sok a versírással foglalkozó ember ebben az országban, ne szaporítsa teljesen ok nélkül a számukat. Olvassassa az igazi nagy írók műveit s gazdagabb lesz a lelke, mintha meddő talajban akar termelni. — Ignótus. Maradjon továbbra is az. — G. G. (Szeged). Korai még a tudakozódás, majd kora tavasz felé forduljon hozzánk ugyanezzel a kérdéssel, akkor megfellehetünk. — Vademeccum. 1. A Franklin-Társulatnál megrendelheti. 2. Az «Olcsó Könyvtár» és «Magyar Könyvtár» két különböző vállalat. Most azonban a kiadója mind a kettőnek egy. 3. Még nem jelent meg. — Omega. A lira fejlődéséről sokan írtak. Tömör összefoglalásul ajánljuk Gyulai Pál: «Vörösmarty életrajza»-t. Fgyébként is olyan mű ez, hogy minden magyar diáknak ismernie kell. — Bélyeggyűjtő. A lap szerkesztősege nem foglalkozik bélyeggyűjtemények elárúztatásával. A mi véleményünk az, hogy a magyar diák ne gyűjtsön azért bélyeget, hogy azt jó pénzen eladja. Bizza ezt a bélyeg-kereskedőkre, akik ebből élnek s ebből tartják fenn a családjukat. — H. D. (Buda-

pest). A tudósítást mindezeig nem kaptuk meg — Kíváncsi. 1. Hogy a lap szerkesztője most mit csinál? Eppen most felelget a hozzá beérkezett levelekre. Például önnök is válaszol. 2. A jövő félfolyamban is aligha írhat valamit. — V. G. (Budapest). 1. Május első hetében. 2. Nem tudjuk, hogy minő vallású. 3. Állandóan Budapesten. — Könyvbarát. Kérjen könyvjegyzéket a kiadóhivataltól; ingyen kap. Abból válogathat tetszése szerint. — H. I. 1. Az «Uránia» színházban adják, 2. Természetesen. 3. Havi részletfizetésre. Forduljon ebben az ügyben a Franklin-Társulat könyvkiadóhivatalához (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). — Ocskay lakodalma. Vannak sikerült sorok benne, de egészben véve nem sikerült. A kuruc-balladák hatása alatt írta, de az igénytelen tárgyából balladát kikerekíteni nem tudott. A lakodalom az esküvő után és nem az előtt szokott lenni. Hanem ez a dolog érdemében csak mellékes. Tagadhatatlan, hogy van a forma iránt érzéke. Egyelőre ez is elég. A lapot új címére elküldöttük.

LOMBFÜRÉSZ MUNKA

a legkedvesebb foglalkozása a tanuló ifjúságnak, ha leckéjét már elvégezte. Fejlesztéi izlését és jószava nagy kézügyességre tehet szert, s a mellett pompás szórakozást nyújt. Nem kell hozzá mester, mindenki magától megtanulja! Ilyen kazettában egy valóságos kis műhely van berendezve és különböző nagyságban kaphatók.

Kérjete azonnal egy levelezőlapon képes árjegyzéket, melyet ingyen küldök meg.

És kérjete karácsonyra egy ilyen, mert szüleiteknek is csak örömet szereztek, ha tanulságos dologgal töltitek el az időt. Lombfürész szerszámok, fényezett dobozban:

1.	2.	3.	4.	számú
Tartalma	15	20	25	30
Ára	7.—	10.—	15.—	20.—
Rekesszel	8.—	11.60	16.40	21.60

Kaphatók még ugyancsak nálam faégetéshez, fafaragáshoz és fűtéshez való szerszámok is. Mindezekhez több mint 4000 szebbnél szebb minta.

FISCHER LÁSZLÓ

lombfürész és műkedvelő szerszám különlegességek üzlete. Budapest, IV. Károly-utca 1., 8. sz. bolt.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		FELELŐS SZERKESZTŐ		SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:	
Negyed évre	2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES. Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.		Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.	
Fél évre	4 kor. 80 fill.				
Egész évre	9 kor. 60 fill.				
Megjelenik minden vasárnap.					

COPPERFIELD DÁVID
ÉLETE ÉS VISZONTAGSÁGAI.

Írta Dickens Károly. 10

Az ifjúság számára átdolgozta Mikes Lajos.

XIV.

A reggellel együtt megjelent Peggotty is; bekiáltott értem, mint rendesen, az ablakom alól, s reggeli után elvitt magához. Mondhatom, szép kis otthona volt. Még aznap elbúcsúztam Peggotty úrtól, Hamtól, Gummidgenétől és a kis Emmittől, s az éjszakát Peggottyéknál töltöttem egy kis padlásszobában. Peggotty kijelentette, hogy ez a kis szoba mindig az én szobám lesz, s mindig oly rendben fogja tartani, mintha minden percen várná az érkezésemet.

Reggel haza mentem Barkis úr szekeren, s Peggotty is elkísért. A kapuban elváltak tőlem, nem könnyen, nem szívesen, s oly különös látvány volt látnom a távozó szekeret, amely elvitte magával Peggottyt, s engem ott hagyott a vén szilfák alatt, a ház felé tekintve, amelyben nem volt többé egyetlen arc sem, mely szeretettel vagy jóindulattal tekintsem rám.

És most az elhanyagoltatásnak oly ideje következik, amelyre nem tekinthetek vissza szánalom nélkül. Mit nem adtam volna, küldtek volna bár a világ legszigorúbb iskolájába, csak tanulhattam volna valamit, valahol, valahogyan! De efféle remény nem kecsegtetett. Nem szeretek, és komoran, szigorúan, állhatatosan nem vettem rólam tudomást. Nem vertek, nem koplattattak, de napról-napra, hétről-hétre, hónapról-hónapra hideg nyugalommal elhanyagoltak.

Kódroghattam a házban és a szomszédság-

ban anélkül, hogy törődtek volna velem; csak arra ügyeltek féltékenyen, hogy össze ne barátokozzam senkivel; talán mert azt gondolták, hogy ha megtenném, panaszkodni találnék valahol.

Ugyanez okból csak ritkán engedték meg, hogy Peggottyt fölkeressem. Elvéve azonban mégis elmehettem hozzá, s ott bizony azt vettem észre, hogy Barkis úr voltaképpen nagy zsugori, s nagy csomó pénzét az ágya alatt őrizi egy ládában, amely az ő állítása szerint ócska ruhafélével van tele.

Az egész idő alatt annyira tisztában voltam azzal, hogy mily mérhetetlenül elhanyagolnak, hogy minden bizonnal végtelenül nyomorult lettem volna, ha nincsenek ott régi könyveim. Bennök találtam egyedüli vigaszomat, s oly hűséges voltam hozzájuk, amely hűségesek ők voltak énhozzám, s végig olvastam őket újra meg újra, Isten tudja hányszor.

Egy este vendégünk érkezett Londonból: Quinion úr, a londoni Murdstone és Grinby-féle borkereskedő cég üzletvezetője, amely cég jövedelméből, mint régebben említettem már, része volt Murdstone úrnak és a néjének is. Másnap reggeli után Murdstone úr ünnepélyesen tudatta velem, hogy mivel véleménye szerint eleget tanultam már, nem iskolázta tovább, hanem rábiz Quinion úrra, aki az üzletben fog majd foglalkoztatni.

— Megkereshetsz annyit, — szolt Murdstone úr, — ami élelemre és zsebpénzre elég. A lakásodat, amelyről már gondoskodtam, én fogom fizetni. A mosó-számládat is. A ruhádról is mi gondoskodunk, mert egyelőre nem lesz módodban magadnak gondoskodni róla. Most tehát Londonba mégy, Dávid, Quinion úrral, hogy a magad lábán kezdj élni.